

BÖLÜM 16

İletişimde Etik Konular

Prof. Dr. Hülya ARSLANTAŞ¹

Öğrenme Hedefleri

- Bu bölümü okuyan birey;
- Etik kavramını ve benzer kavramları tanımlar.
- Etik ilkeleri tartışır.
- İletişimdeki etik konuları belirler ve tartışır.
- Dijital iletişimdeki etik ve yasal konuları tartışır.
- Elektronik hasta kayıtlarındaki etik ve yasal konuları tartışır.

İÇERİK

- > Giriş
- > Etik Kavramı ve Tarihsel Süreci
- > Etik İlkeler
- > İletişimde Etik Konular
- > Dijital İletişimde Etik
- > Elektronik Hasta Kayıtları ve Etik

¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, hulyaars@yahoo.com

Konuyla İlgili Film Önerileri

1. Eleanor ve Colette (55 Steps-2018)
2. Umudunu Kaybetme (2007)
3. Can Dostum (1997)

Konuyla İlgili Kitap Önerileri

1. Alpar ŞE, Bahçeçik N, Karabacak Ü. *Çağdaş Hemşirelikte Etik*. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi; 2013.
2. Pektekin Ç. *Hemşirelik Felsefesi, Kuramlar, Bakım Modelleri ve Politik Yaklaşımlar*. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi; 2013.

KAYNAKLAR

1. Alpar ŞE. Etik İlkeler. Alpar ŞE, Bahçeçik N, Karabacak Ü (Ed.) *Çağdaş Hemşirelikte Etik* içinde. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi; 2013. p. 52-80.
2. Arslantaş H. Ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliğinde etik konular, kodlar ve standartlar. *Journal of Psychiatric Nursing*. 2015; 6:47-56.
3. Terakye G, Ocakçı AF. *Etik konulardan seçmeler*. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi; 2013.
4. Videbeck SL: *Psychiatric-mental health nursing*. (7th ed.), Lippincott Williams & Wilkins; 2017.
5. Arslantaş (2021) Psikiyatri Hemşireliğinde Etik ve Yasal Konular. Batmaz M, Gezgin Yazıcı H (Ed.) *Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği* içinde. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri; 2013. p. 497-524.
6. TDK. *İletişim*. (01/04/2022 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden ulaşılmıştır).
7. Babadağ K. Hemşirelik araştırmalarında etik. *Hemşirelik Bülteni*. 1995;9:11-21.
8. Çavuşoğlu N. *Tıp etiği*. Ankara: İlke Yayınevi; 2007.
9. Ulusoy MF, Görgülü S. *Hemşirelik esasları: temel, kuram, kavram, ilke ve yöntemler*. (5. baskı). Ankara: TDFO Ltd. Şti; 2001.
10. Pieper A. *Etiğe Giriş*. (Veysel ATAYMAN, Gönül SEZER, Çev. Ed.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları; 1999.
11. Üstün Ç. *Tıp etiği kavramlarına giriş*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi; 2002.
12. Babadağ K. Hemşirelikte etik. *Hemşirelik Bülteni*. 1991;5:10-15.
13. Demirhan AE, Oğuz Y, Elçioğlu Ö, Doğan H. *Klinik etik*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri; 2001.
14. Resnik DB. *Bilim etiği giriş* (Vijdan MUTLU, Çev. Ed.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları; 2004.
15. Pektekin Ç. *Hemşirelik felsefesi, kuramlar, bakım modelleri ve politik yaklaşımlar*. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi; 2013.

16. Şentürk SE. *Meslek olarak hemşirelik ve hemşirelikte etik ilkeler*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi; 2012.
17. ICN. *The ICN code of ethics for nurses, International Council of Nurses Revised 2012*. (02/04/2022 tarihinde http://www.icn.ch/images/stories/documents/about/icncode_english.pdf adresinden ulaşılmıştır).
18. ANA. *American Nurses Association, Code of Ethics for Nurses with Interpretive Statements 2001*. (02/04/2022 tarihinde <http://www.nursingworld.org/MainMenuCategories/EthicsStandards/CodeofEthicsforNurses> adresinden ulaşılmıştır).
19. THD. *Hemşireler için etik, ilke ve sorumluluklar*. 2009. (02/04/2022 tarihinde <http://www.turkhemsirelerderneği.org.tr/Upload/hemsirebrosur.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
20. Sabancıoğulları S. İletişim Teorileri. Üstün B, Demir S (Ed.) *Hemşirelikte İletişim* içinde. İstanbul: Akademi Basın ve Yayıncılık. 2021. p. 12-38.
21. Özcan A. *Hemşire Hasta İlişkisi ve İletişim*. Ankara: Sistem Ofset Bas. Yay. San. Tic. Ltd. Şti; 2006.
22. Community Tool Box. (02/04/2022 tarihinde <https://ctb.ku.edu/en/table-of-contents/analyze/choose-and-adapt-community-interventions/ethical-issues/main> adresinden ulaşılmıştır).
23. American Speech-Language-Hearing Association. (02/04/2022 tarihinde <https://www.asha.org/practice/ethics/confidentiality/> adresinden ulaşılmıştır).
24. Videbeck SL: *Psychiatric-mental health nursing*. (3th ed.), Lippincott Williams & Wilkins; 2011.
25. Türk Ceza Kanunu. (02/04/2022 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5237.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
26. Hasta Hakları Yönetmeliği. (02/04/2022 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=4847&mevzuatTur=KurumVeKurulusYonetmeliği&mevzuatTertip=5> adresinden ulaşılmıştır).
27. American Psychological Association. (02/04/2022 tarihinde <https://www.apa.org/monitor/2010/07-08/internet> adresinden ulaşılmıştır).
28. Türkiye Psikiyatri Derneği. (02/04/2022 tarihinde <https://psikiyatri.org.tr/uploadFiles/2811201717434-Ruh-Sagligi-Yasa-Taslagi.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
29. Social Work Today (02/04/2022 tarihinde https://www.socialworktoday.com/news/eoe_0216.shtml adresinden ulaşılmıştır).
30. Groshong LW, Phillips DG. The impact of electronic communication on confidentiality in clinical social work practice. *Clinical Social Work Journal* 2015; 43(2): Doi:10.1007/s10615-015-0527-4
31. Sampson JP, Makela JP. Ethical issues associated with information and communication technology in counseling and guidance. *Int J Educ Vocat Guidance*. 2014; 14:135-148. Doi: 10.1007/s10775-013-9258-7
32. Aştı T. Teknoloji ile ilişkili konular. Alpar ŞE, Bahçeçik N, Karabacak Ü (Ed.) *Çağdaş Hemşirelikte Etik* içinde. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi; 2013. p. 256-258.
33. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu. (02/04/2022 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6698.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
34. Ay F. Elektronik hasta kayıtları: güvenlik, etik ve yasal sorunlar. *Anadolu Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*. 2008; 9(2);165-175.

35. Sağlık.NET Hakkında. T.C Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü. (08/04/2022 tarihinde <http://e-saglik.gov.tr/belge/1-33811/sagliknet-hakkinda.html>. adresinden ulaşılmıştır).
36. Sağlık Bakanlığı Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Veri Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmelik. (08/04/2022 tarihinde <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/10/20161020-1.htm> adresinden ulaşılmıştır).
37. Yataklı Tedavi Kurumları Tıbbi Kayıt ve Arşiv Hizmetleri Yönergesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönerge (08/04/2022 tarihinde <http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-4688/yatakli-tedavi-kurumlari-tibbi-kayit-ve-arsiv-hizmetler-.html> adresinden ulaşılmıştır). 38. The IMIA Code of Ethics for Health Information Professionals. (08/04/2022 tarihinde http://www.imiamedinfo.org/new2/pubdocs/Ethics_Eng.pdf adresinden ulaşılmıştır).